

Eminescu, după Caramitru

Din punct de vedere al lui Eminescu, el nu are acces la tihnă, la moarte. Nu are timp să moară de o sută de ani încoace.

Din punct de vedere al timpului, el nu s-a descurcat mai deloc cu Eminescu, fiindu-i supus filozofic și literar de peste o sută de ani încoace. TIMPUL n-a avut puterea să trăiască odată cu poetul. Căci, desconspirat de tînărul gînditor, a alunecat într-o minte nebunește ticluitoă de natură, ca să-și măsoare cu dinsa puterile. „Acolo”, timpul a fost schingiuit în fel și chip măsurat fără măsură, întors din drum fără voie, aruncat înainte spre negura neființei viitoare, mototolit în strînsoarea concentrării nedescoperite și așa mai departe. Timpul s-a bătut „acolo” cu vorbele, cu versurile. Se zbate și azi să scape din condamnarea grea la care-a fost chemat de Eminescu. Dar nici „steaua care-a răsărit”, nici luna palidă și rece, nici lumina filtrată de „genele-ostenite”, nici Cerul întreg nu l-or lăsa să...

Odată, un tînăr actor, adică Ion Caramitru, l-a găsit pe Eminescu într-un punct precis al SPAȚIULUI. Aici, în neamul românesc. Și într-un alt punct, grav și dureros, al TIMPULUI pe care l-au înțeles împreună. L-a găsit așa, nemurind întruna în prea deschisa, în prea închisa, în fatala lui cosmogonie.

Din punct de vedere al lui Ion Caramitru (acest „băiet” pe care mulți dintre cei ce-l iubesc nu-l cunosc și invers), problema trebuie să fie pe cît de istovitoare pe-atît de deplină. Adică întregă cît un Pămînt, cît un Soare, cît cuprinsul dintre cele două capete ale Neființei.

Caramitru și poetul au intrat împreună pe scenă alături sau suprapuși sau rotind unul în jurul celuilalt.

Din punctul de vedere al lui Dan Grigore el a oferit sunetul cosmosului eminescian, dirijîndu-l sau ajutîndu-i pe cei doi să se descurce în spațiu. I-a mai adus pe pămînt, s-au mai plîmbat în neliniștea omenească, i-a lăsat să plece ades în interplanete, unde ajungeau odată cu muzica lui.

Chiar cînd cuvîntul **lipsea**, poetul călca cu aburul geniului său pe sunetele care i s-ar fi putut plimba prin minte așezîndu-i pacea, cunoașterea, înălțarea, ascuțîndu-i forța și atitudinea. Erau darurile lui Dan Grigore. bucuria lui Eminescu să le primească și să le joace împreună prin timpul posedat, pînă ce aveau să reizbucnească cuvintele, versurile.

Din punctul de vedere al Ateneului Român, el a deschis cu spectacolul **Eminescu...** după **Eminescu**, realizat de Ion Caramitru și Dan Grigore. o poartă unei stări de necunoscută concentrare intelectuală, de uluială spirituală care-l descoperă pe Eminescu acolo, într-un alt timp al creației sale.

Din punct de vedere al spectacolului, nu cred că este vorba de un spectacol, întrucît Ion Caramitru și Dan Grigore nu-ți permit să ajungi la convenție. Combustia „lucrării” lor atinge dimensiunile unei creări de SPAȚIU și TIMP pe care ei înșiși le manipulează demiurgic. Pentru că în fond, fără să avem vreme și stare să aflăm, ei stau retrași în forța propriei lor arte ca să-l lase pe Eminescu. nou și adînc. să bîntuie cu mai puțin cunoscute creații, mințile îmbicsite de rutină.

Din punct de vedere al selecției prozei și versurilor, a muzicii, să vorbească Ion Caramitru, Dan Grigore sau Mihai Eminescu, sau — de ce nu? să pornească pama „criticilor lor”!

Luminița VARLAM

teatrul văzut din interior

Prin noua noastră rubrică, Teatrul văzut din interior, punem paginile revistei la dispoziția actorilor, regizorilor, dramaturgilor, secretarilor literari, scenografilor, într-un cuvînt, tuturor celor care sînt direct implicați în creația teatrală, pentru a-și exprima opiniile, gîndurile asupra spectacolelor actualei stagiuni, asupra oricărui aspect al fenomenului teatral.

Preclăzăm că aceste opinii vor fi publicate, chiar dacă ele contrazic punctul de vedere al redacției asupra valorii celor comentate.

REDAȚIA

teatrul văzut din interior